

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв
Кафедра музичного фольклору

*Уляна Кот – майстриня,
берегиня традиційної
української культури*

Рівне
видавець
Олег Зень
2017

УДК 39(477.81)
ББК 63.5(4Укр – 4Рів)
К 73

Друкується за ухвалою вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 12 від 29 грудня 2016 року)

Рецензенти:

- І. В. Малафіїк** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної і соціальної педагогіки та акмеології Рівненського державного гуманітарного університету;
- Я. В. Сверлюк** – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
- В. В. Вербець** – доктор педагогічних наук, професор, проректор із науково-педагогічної та навчально-методичної роботи Рівненського державного гуманітарного університету.

Редактор-укладач

- Б. Й. Столярчук** – професор кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету, відмінник освіти України

Уляна Кот – майстриня, берегиня традиційної української культури / ред.-уклад. Б. Й. Столярчук. – Рівне: О. Зень, 2017. – 192 с.
ISBN 978-617-601-202-3

Книга присвячена 80-річчю від дня народження заслуженого майстра народної творчості України, співачки, берегині традиційної культури нашого народу Уляни Петрівни Кот, уродженки села Крупове Дубровицького району Рівненської області.

УДК 39(477.81)
ББК 63.5(4Укр – 4Рів)

ISBN 978-617-601-202-3

© Б. Й. Столярчук, 2017

вразила нас інформацією: «Все добре. Почали з 1051-ї пісні». А загалом ще киянка записала від співачки понад десяток нових пісень.

Після тої зустрічі крупівську співачку все менше можна було побачити на різноманітних творчих заходах. Востаннє, здається, я зустрів її на музейних гостинах у Рівному десь років п'ять тому. На жаль, свій 80-літній ювілей вона вже відзначила за межами України, де напевно чи хтось її достойно привітав. Але в Рівному її пам'ятатимуть завжди. І свідченням тому є проведений 26 жовтня 2016 року творчий вечір на кафедрі музичного фольклору, де теплими словами про Уляну Кот відгукнулися викладачі кафедри та запрошені гості. Студенти-фольклористи виконали кілька пісень з її невичерпного репертуару і можна не сумніватися, що ці твори назавжди будуть вписані у книгу духовних музичних скарбів не лише нашого краю, а й усєї України. Бо ж на таких талантах тримається споконвічне національне мистецтво.

Юрій РИБАК, кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри музичного фольклору РДГУ, 2017 р.

БЕРЕГИНЯ ТРАДИЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ

Пливуть, пливуть лебедики тихою водою... Отак і літа спливають. 26 жовтня 2016 року відомій у нашому краї співачці, берегині традиційної культури Полісся, заслуженому майстру народної творчості України Уляні Петрівні Кот виповнилося 80 років. З цього приводу на кафедрі музичного фольклору Інституту мистецтв РДГУ з ініціативи старшого викладача Людмили Гапон відбувся творчий вечір, де були присутні не лише студенти і викладачі кафедри, а й запрошені гості, які знають і безпосередньо спілкувалися з Уляною Петрівною. Це – завідувачка відділу фольклору та етнографії комунального закладу «Рівненський обласний центр народної творчості» Рівненської обласної ради Катерина Аркадіївна Приймачук, керівник Етнокультурного центру Рівненського ПДМу Віктор Павлович Ковальчук та онука Уляни Петрівни – випускниця кафедри музичного фольклору Вікторія Воят.

Майже всі студенти кафедри, хоч і не знайомі особисто зі співачкою та майстринею Уляною Петрівною Кот, проте добре

обізнані з її творчістю і залюбки переймають репертуар співачки. Практично жоден академконцерт не обходиться без пісень, записаних від Уляни Кот. Найвідоміші з них лунали і на творчому вечорі: студентка III курсу Софія Тихончук виконала «Пливуть, плывуть лебедики», студентка II курсу Вікторія Пашинська «Під яблунькою солоденькою» (клас старшого викладача Людмили Гапон), студентка I курсу Юлія Данчук «Колісоньку коліхала» (клас доцента Раїси Цапун). У виконанні ведучої вечора, викладача кафедри Людмили Алієвої прозвучала пісня «Ой ти, дубе зелененький», а доцент кафедри Раїси Цапун разом з усіма присутніми виконала весільну «За новою да світлицею». Випускниця кафедри 2015 року Марія Дехтяр (клас старшого викладача Людмили Гапон) презентувала власний диск «Пісні з голосу Уляни Кот у виконанні Марії Дехтяр» та заспівала одну з пісень «Ой під містом Берестечком».

Талант співачки Уляни Кот відкрив наприкінці 70-их рр. XX ст. у той час завідувач відділу фольклору Рівненського обласного будинку народної творчості, нині директор Інституту мистецтв РДГУ Степан Іванович Шевчук. Під час зустрічей з виконавицею ним було записано сотні різножанрових пісень, псалмів, легенд, приказок та інших творів. Пізніше записи від Уляни Петрівни здійснювали Галина Верховинець, Софія Грица, Раїса Цапун, Людмила Гапон, Катерина Приймачук, Кузьма Смаль, Ірина Клименко, Віктор Ковальчук, Юрій Рибак, Вікторія Кот, Яна Куришко та інші збирачі. Окремі народновокальні твори у виконанні співачки були записані на платівку у видавництві «Мелодія».

Вечір відбувся у затишній атмосфері, переглядалися фотоілюстрації та відео з виступів Уляни Петрівни, спогадами про теплі зустрічі з нею ділилися присутні гості та викладачі кафедри, слова подяки лунали від онуки співачки Вікторії. Завершилася зустріч традиційним побажанням ювілярці многих і благих літ у доброму здоров'ї.

Людмила АЛІЄВА,
лаборант кафедри фольклору РДГУ, 2016 р.

ТАК ЩАСЛИВО СКЛАЛАСЯ ДОЛЯ

1969 року в с. Крупове при сільському клубі завідувачка Рабчевська Ніна Михайлівна за підтримки директора районного бу-

ЗМІСТ

Уляна Петрівна Кот – гордість Поліського краю (Б. Столярчук)	3
Фольклорне розмаїття таланту заслуженого майстра народної творчості України Уляни Петрівни Кот (А. Котяш, І. Придюк)	4
ВІДГУКИ В ЗМІ ПРО УЛЯНУ КОТ	25
Співає Уляна Кот (С. Грица)	25
Поліські узори (С. Шевчук)	27
Поліський серпанок (Л. Орел)	29
Чарівна нитка (Г. Дем'янчук)	33
Хата, творчістю багата (С. Шевчук)	35
За народними традиціями	36
Сонце на поліському серпанку (В. Качкан)	40
Душа поліського краю (Г. Козаков)	50
Мудрослів'я Уляни Кот (С. Шевчук)	52
Квітнуть народні таланти (Л. Герасимчук)	53
Шана за натхнення (О. Олексів)	55
Творчий звіт Уляни Кот (С. Шевчук)	56
Дивосвіти (В. Бойчук)	58
Співуча «Берегиня» (С. Шевчук)	60
Уляна Кот у США (С. Шевчук)	65
Пісня на серпанку (В. Марієнко)	67
Дзвени, народна пісне	68
Чарівне веретено (Л. Орел)	70
Берегиня (В. Борисенко)	77
Традиційні промисли та ремесла Рівненського Полісся (Р. Тишкевич)	80
В гостях у студентів (З. Іванчук)	82
Тема жінки-матері в народнопісенній творчості Волинського Полісся (С. Димченко)	82
За народними традиціями	85
Любов до пісні – з дитинства	85
Виставка мистецтва одного села (М. Дем'янець)	86
Серпанкове розмаїття Поліського краю (Ф. Якубович)	90
Берегиня пісенних скарбів Полісся (К. Смаль)	91

Щоб не загинула народна пісня (С. Шевчук, Л. Гапон)	95
Берегиня пісенних скарбів (В. Басараба)	102
Уляна Кот: «Пісня та ткацтво – то мої дві нерозлучниці» (О. Дем'янчук)	104
Магнетизм її співу (О. Слободзян)	108
Берегиня пісенного фольклору (Р. Данилюк)	110
У пам'яті збережено (Л. Шевело)	110
Неходжені стежки Кузьми Смаля	115
Тисячолітня Дубровиця завмерла (А. Садовник)	116
Самотня легендарна майстриня (А. Садовник)	120
Повернення поліського весілля (Н. Позняк-Хоменко)	123
Книга від 76-річної хранительки пісень (Є. Цимбалюк)	125
Народні пісні Середнього та Західного Полісся (Я. Куришко-Шаргар)	126
Чи то пісня лягла на полотно, чи то полотно стало піснею (Л. Родіна)	137
Генетичний код майстринь села Крупове. Уляна Петрівна Кот: талант, який не має меж (Л. Костюк, У. Букайло)	144
Хор Верьовки проміняла на поліські серпанки (Н. Позняк)	151
НАРИСИ ПРО ТВОРЧІСТЬ УЛЯНИ КОТ	154
Інформація про обробку льоноволокна, виготовлення та використання серпанкових тканин та головні убори мешканців с. Крупове (А. Українець)	154
Катерина Приймачук розповідає про зустрічі із заслуженим майстром народної творчості УРСР, ткалею с. Крупове Дубровицького р-ну Уляною Петрівною Кот (К. Приймачук) ..	158
Слово про Уляну Кот (Р. Цапун)	160
Уляна Кот у моєму житті (Ю. Рибак)	162
Берегиня традиційної культури Українського Полісся (Л. Алієва) ..	165
Так щасливо склалася доля (Н. Рабчевська)	166
Пливуть лебедики (В. Пашинська)	168
Пам'ятна перша зустріч (В. Ковальчук)	168
Низький уклін Вам, Уляно Петрівно (Л. Гапон)	170
СВІТЛИНИ ЖИТТЯ ТА ТВОРЧОСТІ УЛЯНИ ПЕТРІВНИ КОТ ..	173

Наукове видання

Уляна Кот – майстриня, берегиня
традиційної української культури

Редактор-укладач
Богдан Столярчук

Коректор
Ганна Кревська

Комп'ютерний набір
Олександри Федоришиної

Технічний редактор
Олег Борилюк

Підп. до др. 22.02.2017.

Формат 60x84¹/₁₆.

Папір офісн.

Друк цифр.

Гарнітура Mysl.

Ум. др. арк. 11,2.

Обл. вид. арк. 11,2.

Наклад 300 пр.

Видавець О. Зень

Свідоцтво суб'єкта видавничої

справи РВ № 26 від 6 квітня 2004 р.

пр. Кн. Романа, 9/24, м. Рівне, 33022;

тел.: 0-362-24-45-09; 068-025-067-4;

olegzen@ukr.net

Друк: VPM-ПОЛІГРАФ

вул. Буковинська, 3, м. Рівне, 33000;

0362-64-21-34